

Рекомендації педагогічним працівникам щодо запобігання та протидії домашньому насильству

понад **3 мільйони дітей** в Україні щороку спостерігають за актами насильства у сім'ї
або є їхніми вимушеними учасниками

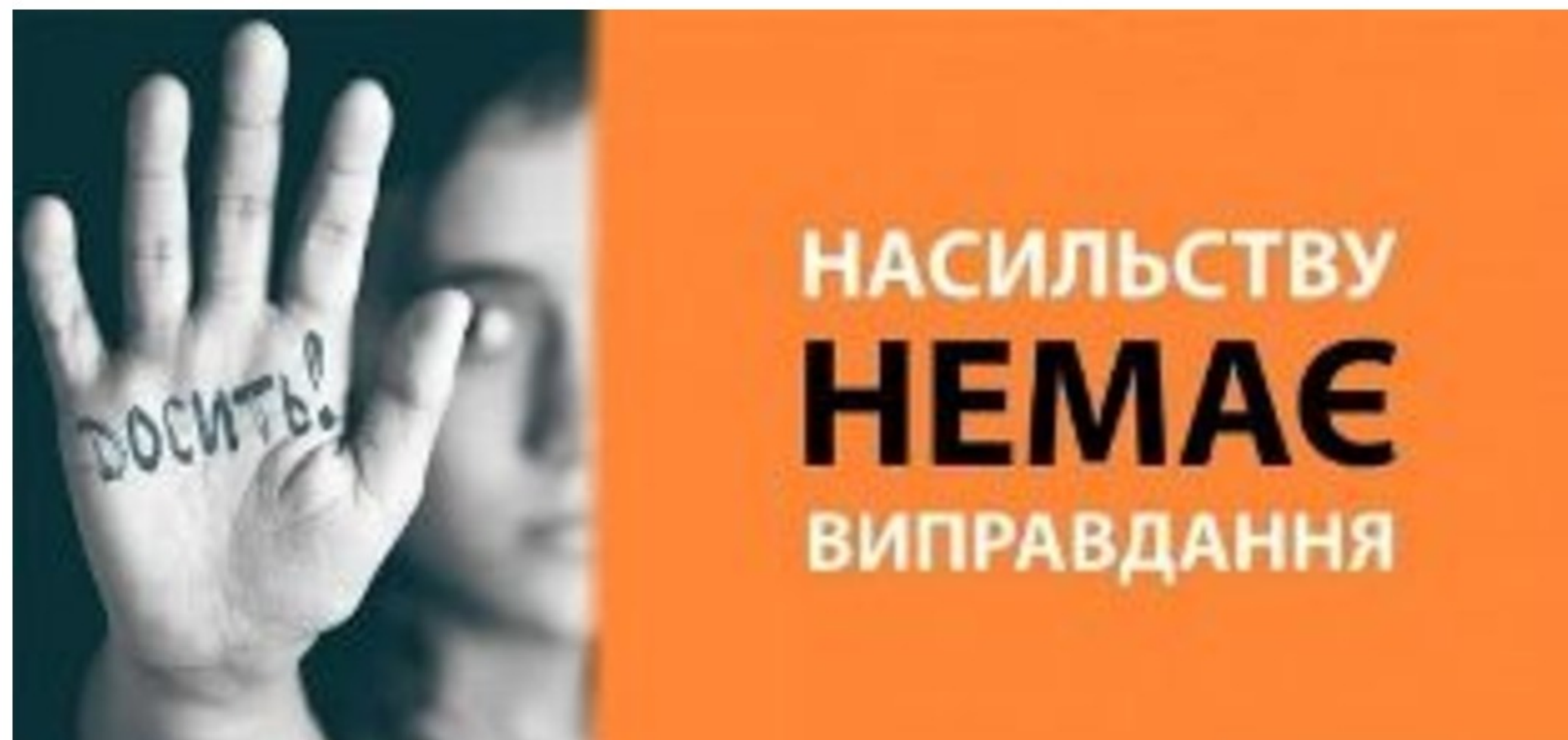
майже **70 % жінок** піддаються різним формам знущань і принижень

близько **1500 жінок**, і ця тенденція збільшується за останні три роки, помирають від рук
власних чоловіків

Домашнє наси́льство

Діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що їй постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь (стаття 1 Закону України "Про запобігання та протидію домашньому насильству")

Основні ознаки домашнього насильства:

- насильство завжди здійснюється за попереднього наміру, тобто умисно;
- дії унеможливають ефективний самозахист;
- дії порушують права і свободи особи;
- насильницькі дії спричиняють шкоду.

ФОРМИ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

фізичне

психологічне

сексуальне

економічне

#СтопНасильство

ГОЛОВНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ
УПРАВЛІННЯ ЮСТИЦІЇ У
ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

МІНІСТЕРСТВО
ЮСТИЦІЇ

Проект "Майбутнє без насильства"

В умовах воєнного стану в Україні, масової евакуації та переміщення дітей, сімей з дітьми з населених пунктів, де ведуться активні бойові дії, значно зростає загроза життю та здоров'ю дітей, а також ризик вчинення різних форм жорстокого поводження з ними, адміністративних чи кримінальних правопорушень по відношенню до дітей.

Жорстоке поводження з дитиною

будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема, домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема, вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою її експлуатації з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини.

Послідовність дій педагога

Постаратися розговорити дитину, встановити контакт, довірливі стосунки з нею. Надати емоційну підтримку. Тут необхідно врахувати, що дорослий повинен продемонструвати по відношенню до дитини інтерес, дружелюбність, щирість, теплоту і емпатію. У такому разі дитина відчує, що ця людина дійсно чує і розуміє її думки і почуття. Оглянути ушкодження. Не відправляти додому, якщо вона боїться туди повертатися. Якщо немає можливості влаштувати її на тимчасове перебування до родичів або в інше безпечне місце необхідно звернутися до поліції або прокуратури, якщо дії батьків є злочинними.

Психолого-педагогічні правила організації спілкування між педагогом і здобувачем освіти

1. Будьте уважними, відслідковуйте найменші зміни в поведінці, будь-які відхилення від норми. Пильної уваги педагогів і батьків вимагають різкі зміни в поведінці.
2. Перемикайте увагу на зміну успішності (не може довгий час працювати без відволікань й помилок через швидку втому).
3. Не поспішайте робити висновки, проявляйте терпіння, доброзичливість. Постежте, поговоріть з батьками.
4. Будьте об'єктивні не лише в оцінюванні, але і в ситуації, що склалася. Не піддавайтеся емоціям, почуттям, які заважають вирішенню проблеми.
5. Спостерігайте за психологічною атмосферою. Для цього необхідно:
  - звертати увагу на поведінку дітей;
  - розуміти вираз очей, їх міміку, жести;
  - уміти зіставляти психологічну атмосферу сьогоднішнього дня з учорашнім.
6. Щиро цікавтеся життям дітей. Відносьтеся співчутливо до їх думок і бажань: не чіпляйтеся, не намагайтеся переробити, не критикуйте, частіше хваліть!

Принципи допомоги жертвам зґвалтування:

1. Повага

- оцініть довіру, з якою жертва звертається за допомогою;
- забезпечте конфіденційність;
- враховуйте культурні особливості жертви.

3. Переконання

- що жертва не винна;
- що вона здолає свої переживання, страхи і нічні кошмари, що є "оплакуванням втрати";
- що теперішній стан пройде, якщо з'явиться надія;
- що вона має для подолання необхідні сили і ресурси;
- що їй самій слід визначати, що, коли і кому розповідати про те, що сталося.

2. Підтвердження

- правоти особи і необхідності виразити свої почуття;
- реальності, що жертва залишилася в живих і має досить сил, щоб впоратися з травмою;
- природності і адекватності її почуттів;
- позитивного сенсу проявів психологічного захисту.

4. Надання різноманітних можливостей

- передайте їй ініціативу в процесі консультування;
- дайте необхідну інформацію, не примушуючи нести відповідальність за подію;
- не стверджуйте, що потрібне лікування;
- не цікавтеся деталями того, що сталося, якщо це не потрібно в терапевтичних цілях.